

Andris Ūdris

e-pasts: andrisu@gmail.com

iestudēšanas nosacījumi un citas lugas: <http://andrisu.wix.com/skatuves-nedarbi>

Sveķainie cīsiņi

Norises vietas: pārvaldes ēka, kapsēta un parks

Darbojas:

Laimonis Krumšs - pārvaldes priekšsēdētājs

Haralds Šveps - priekšsēdētāja vietnieks un uzņēmējs

Līviņa Ezeriņa - sekretāre

Anita Putniņa - grāmatvede

Inga Kraukle - skolas direktore

Elizabete Līva Skreja - kultūras nama vadītāja

Matilde Siliņa - slimnīcas galvenā ārste

Medis Puriņš - ugunsdzēsēju brigādes komandieris

Rasma Zālīte - pensionāre

Zeltīte Ančāne - pensionāre

1

Pārvaldes priekšsēdētāja kabinetā tiek priekšsēdētājs un viņa vietnieks.

HARALDS. Krumša kungs!

LAIMONIS. Švepa kungs! Paldies, ka piekritāt manam aicinājumam pārrunāt aizdevuma termiņus, lai, ar pēc iespējas mazāku traci, izietu no situācijas. Tuvojās vēlēšanas, pats saprotiet...

HARALDS. Kā Jūsu vietnieks un uzticams tautas kalps, es Jūs, protams, saprotu. Bet, jaunākās aptaujas liecina, ka manai partijai nākamajā sasaukumā neieklūt. Līdz ar to šajā pārvaldē esmu nolēmis koncentrēties tikai uz savas uzņēmējdarbības attīstīšanu.

LAIMONIS. Visi mēs esam apzinīgi tautas kalpi un reitingu vergi. Bet tas jau nenozīmē, ka tādēļ nevarat pagarināt aizdevuma termiņu. Ceļi ir jālāpa un mājas jārenovē, bet valsts budžets vēl nav atkopies.

HARALDS. Protams, saprotu Jūsu rūpes, bet manai bankai ir tiesības uz šādu savu līdzekļu atgūšanu. Es zinu, ka Jūsu kasē šobrīd ir šāda naudas summa. Vēlos atgūt savus ieguldītos

sviedrus un asinis. Tagad!

LAIMONIS. Bet Jūs visus savu bagātību dabūjāt mantojumā. Kādi Jūsu sviedri un asinis?

HARALDS. Labi, savas nelaiķa sievas, nelaiķes gadījumā pārāgri aizgājušās Luīzes, sviedrus un asinis. Lai viņai vieglas smiltis. Rīkojieties!

Haralds aiziet.

2

Priekšsēdētāja kabinets. Pie Laimoņa ierodas Anita.

ANITA. Jūs vēlējāties pēdējo finanšu atskaiti un perspektīvo plānu?

LAIMONIS. Nē, man pietiks, ja parādīsiet bilanci.

ANITA. Ja ņemam vērā jaunāko ilgtermiņa pamatlīdzekļu nolietojumu, svaigi pārrēķināto procentu likmi un budžeta labojumu prognozes, tad mūsu bilance ir šāda.

Anita rāda pierakstus, Laimonis ar pirkstu iebaksta tajos.

LAIMONIS. Un, ja ņemam vērā, ka šo summu... un šo... un arī šo... nu būtībā visu šo bankai jāatdod tūliņ un tagad?

ANITA. Tas pilnībā sagrauj mūsu naudas plūsmu un drīz vispār nebūs līdzekļu, ar ko rēķinus apmaksāt.

LAIMONIS. Labi, labi, tikai mieru! Ne pirmo reizi mums caurumi jālāpa. Vienmēr esam pratuši aizņemties, apgriezt un pievilkt jostas. Paņemsim kredītu citā bankā un nomaksāsim šos parādus.

ANITA. Lai arī cik kārdinošas liktos šādas Ponzī shēmas, tās parasti beidzas ar pilnīgu sabrukumu. Turklāt ar šādu bilanci, neviena banka mums neko nedos. Vienīgais redzamais risinājums ir pārdot kaut ko no vēl esošajiem īpašumiem.

LAIMONIS. Un ko tad mēs varam pārdot? Skola, slimnīca, ugunsdzēsēju depo un kultūras nams - vienīgās patiesās mūsu vērtības, bet tās nepieciešamas pārvaldes darbības nodrošināšanai.

ANITA. Ne tikai! Mums pieder vecais darbnīcu komplekss. Pašas ēkas gan ir pus sabrukušas un neizmantojamas, bet zemei ir ļoti liela vērtība. Tās pārdošana uzreiz atrisinātu visas mūsu problēmas.

LAIMONIS. Nē! Šī zeme jau gadiem tiek solīta iedzīvotājiem parka izveidošanai. Tas tā arī paliks! Kolīdz būs nauda, uztaisīsim parku, kurā čivinās putniņi, pūtīs liegs vējiņš un saulīte sildīs. Večiem būs, kur vakaros savākties uz kādu šaha partiju, sievietēm, kur mēles patrīt un bērneļiem, kur izdauzīties, izšūpoties un kariņus uzraut.

ANITA. Bet naudas mums nav jau daudzus gadus un, izskatās, ka vēl daudzus nebūs. Es droši apgalvoju, ka drīzāk pūcei aste uzziedēs, nekā Jūs uztaisīsiet šo, nu jau mītisko, parku.

LAIMONIS. Labi, organizēsim deputātu sēdi. Pasauciet, lūdzu, Līviju, lai ienāk pie manis.

ANITA. Protams, Krumša kungs.

Anita iziet.

Priekšsēdētāja kabinetā ienāk Līvija.

LĪVIJA. Krumša kungs. Jūs vēlējāties mani redzēt?

LAIMONIS. Man ir nepieciešams, lai tu sagatavo dokumentus par zemesgabalu, uz kura atrodas vecais darbnīcu komplekss. Un sasauc deputātus uz ārkārtas sēdi.

LĪVIJA. Tad beidzot sāksies atpūtas parka celtniecība? Visi iedzīvotāji nepacietībā gaida, kad taps jau sen solītā atpūtas vieta.

LAIMONIS. Paldies, Līvija! Tu vari iet.

Līvija iziet.

LAIMONIS. Eh, traki mums te, traki.

Laimonis saļimst krēslā.

3

Pie pārvaldes ēkas stāv Haralds. Nāk Anita, ierauga Haraldu un skrien viņam klāt.

ANITA. Mans mīļais, tu jau te!

HARALDS. Tikai mieru! Stāsti, kas notika.

ANITA. Kur notika?

HARALDS. Pie priekšsēdētāja! Es tev devu vienkāršu uzdevumu - ieborēt tam klaunam, ka vienīgā izeja no parādu jūga ir darbnīcu kompleksa zemes pārdošana. Ieborēji?

ANITA. Laikam jau. Viņš teica, ka organizēs deputātu sēdi par šo jautājumu. Tad jau laikam domā pārdot. Nu, viņš taču nevar tā - vienpersoniski - pārvaldes īpašumu pārdot... Bet ko tu vienmēr par biznesu tikai, vajag arī atpūsties, pabūt ar tiem, kas tuvi.

HARALDS. Nevajadzētu jaukt divas dažādas lietas. Starp tevi un mani ir vistīrākais bizness.

ANITA. Kāds mums var būt bizness, ja manas jūtas pret tevi ir patiesas? Es tevi mīlu!

HARALDS. Bet es tevi nē! Vienkārši šī ir cena, kādu esmu gatavs maksāt par priekšsēdētāja ievirzīšanu pareizajā gultnē. Es par šo sakaru vēlos precīzus atbalsta pakalpojumus zemes gabala iegādei.

ANITA. Es tomēr nesaprotu, kam tev nepieciešams, lai viņš pārdod šo īpašumu? Kāds tev no tā labums? Sanāk, ka tu samaksāsi par zemi, šo naudu dabūs pārvalde, kas atdos naudu

atpakaļ tev un rezultāta nekāda.

HARALDS. Kāpēc nekāda? Vēzīši būs pārlikti no vienas kulītes citā. Pie tam pavisam legālā un sabiedrībai pieņemamā veidā. Turklāt man šim zemes gabalam jau sen ir plāni, tikai stulbā ideja par atpūtas parku tos kavē. Lai dabūtu, ko vēlos, ir jāizmanto pieejamie mehānismi.

ANITA. Kā man patīk, kad tu tā uzvelcies un deklamē savas vēlmes un principus. Tas man vēderā sagriež karuseļus, liek man karst un sarkt.

HARALDS. Sieviete valdies! Un atceries - šis ir tikai biznesa darījums.

ANITA. Biznesa darījums?! Labi, bizbezbeni, tad nu klausies! Šodien es veicu kādas personas ievirzīšanu pareizajā gultnē, bet atlīdzību vēl neesmu saņēmusi. Ejam!

Anita dodas prom, Haralds seko.

4

Pie priekšsēdētāja kabineta ierodas Rasma un Zeltīte.

RASMA. Zeltīt, esam klāt. Kā jau parasti, pašas pirmās uz deputātu sēdi.

ZELTĪTE. Nu tādas jau mēs abas esam - pirmās druvā, pirmās pie dziesmas, pirmās bērnus laidām pasaulē, un, ar bērniem, atkal pirmās druvā un pie dziesmas.

RASMA. Jā, pavisam ne kā mūsu tagadējā jaunatne - ne īsti dziedāt māc, ne bērnus pareizi uztaisīt. Tikai māžojas pa televizoru visādos šovos.

Zeltīte Jā, galīgi mūsu cilvēki palaidušies. Skaties, ka tik atkal par pērtiķiem atpakaļ nepārvēršas.

Pensionārēm tuvojas Laimonis.

RASMA. Kuš, Zeltīt, klusāk, deputāti sāk nākt. Labrīt, priekšsēdētāja kungs!

LAIMONIS. Dāmas! Labrīt!

ZELTĪTE. Labrīt, labrīt!

Laimonis ieiet kabinetā.

ZELTĪTE. Nu ko tu, Rasmiņ, velti uztraucies. Tam tagad citas rūpes, ne manos vārdos klausīties. Šitā pārvaldi nolaidis. Neviens sasaukums vēl tā nav izblamējies.

RASMA. Jā, galīgi traki tagad mums te iet - mājas sabrukušas un neapdzīvojamās, ceļi, bedraini un neizbraucami.

ZELTĪTE. Ja es būtu pie varas, tad graustus nojauktu, bet ar būvgružiem ceļu bedres aizbērtu. Divi zaķi ar vienu šāvienu, tā teikt.

Garām pensionārēm, uz priekšsēdētāja kabinetu, iet Haralds.

ZELTĪTE. Eh, un šitas arī! Iedzina nabaga Luīzīti kapā, visus viņas īpašumus sagrābās un

tagad uzvedas kā tāds mežonīgs ragu lops. Brūtgāns atradies!

RASMA. Jā, žēl. Kam gan Luīzei viņas astoņdesmit sešos gados tik jaunu kavalieri vajadzēja? Gan jau ka sirds neizturēja.

Pie pensionārēm pienāk Līvija.

LĪVIJA. Jūs, kā parasti, uz deputātu sēdi?

ZELTĪTE. Protams! Mums ir tiesības zināt, ko tie kungi un kundzes lemj. Nav ko slēpties no tautas! Visiem ir jāzina viss, kas notiek!

LĪVIJA. Protams, slēpties nevajag. Bet arī aiz durvīm sēdēt nav vajadzības. Lūdzu, nāciet iekšā.

Visas ieiet priekšsēdētāja kabinetā.

5

Priekšsēdētāja kabinets. Deputātu sēde, kurā piedalās visi personāži. Līvija protokolē.

LAIMONIS. Paldies, cienījamie kolēģi, ka tik operatīvi varējāt ierasties uz šo ārkārtas sēdi, lai apspriestu radušos nepatīkamo situāciju.

ZELTĪTE. Tas jau tāpat bija skaidrs, ka nepatīkama situācija - uz pensiju palielināšanu jau ārkārtas sēdes nesasauc.

LAIMONIS. Lūgšu klusumu zālē. Lai arī sēde mums nav slēgta, iedzīvotāju jautājumus un komentārus izskatīsim ierastajā kārtībā - rakstiski iesniegtus pārvaldes kancelejā.

ZELTĪTE. Zinu to Jūsu ierasto kārtību - papīrītis miskastē, un vairs nav ko izskatīt.

LAIMONIS. Ančānes kundze! Lūdzu!

RASMA. Kuš, Zeltīt! Tā mūs tikai atkal izmetīs no sēdes un nedzirdēsīm, ko viņi te runā.

LAIMONIS. Vēlos ķerties pie pirmā un vienīgā jautājuma dienas kārtībā - mūsu ļoti bēdīgā finanšu situācija. Putniņas kundze, lūdzu sīkāku izklāstu.

ANITA. Pēdējos gadus mēs nodarbojāmies ar apgriešanām un pārstrukturizācijām, spējām atrast aizdevējus un pratām nostabilizēt finanšu rādītājus. Nu ir pienācis laiks nokārtot visas kredītsaistības, bet naudas līdzekļu, šo saistību nokārtošanai, mums nav.

ELIZABETE. Kā, nav? Vēl pirms mēneša priekšsēdētāja vietnieka vajadzībām tika iegādāta jauna dienesta automašīna ar dažādiem sensoriem un kādām tur paketēm. Tai gan nauda atradās.

HARALDS. Mums nebija citu variantu! Vecā automašīna savu mūžu bija nokalpojusi. Es taču nevaru tālākos pārvaldes nostūrus kājām apstaigāt.

INGA. Bet ne jau par tādu summu. Un vajadzētu varēt. Ja jau pirmklasnieki ziemā, ar smago

skolas somu un sporta tērpu, pa kupenām piecus kilometrus izbrien, tad pieaugušam vīrietim jau nu būtu jāspēj kas vairāk paveikt.

HARALDS. Un tad es, tāds nobridies un nosvīdis, ierastos uz tikšanos ar uzņēmējiem, lai apspriestu nākotnes perspektīvas?

ELIZABETE. Jā, redzam, kā tās nākotnes perspektīvas esi apspriedis - visu pārvaldi zem savas ķepas pavilcis un nelaiž vaļā.

LAIMONIS. Lūdzu mieru, nenovirzīsimies no tēmas! Esmu Jūs aicinājis, lai mēs kopīgiem spēkiem pārskatītu iespējas veikt izmaiņas esošajā budžetā, lai varētu nokārtot šīs kredītsaistības.

MATILDE. Ko mēs vēl varam pārskatīt? Jau pirms pieciem gadiem apgriezām visu, ko varējām. Slimnīcā, piemēram, cilvēki, kas deviņus gadus cītīgi mācījušies, apliecinājuši sevi kā profesionāļi, šobrīd saņem atalgojumu, kas pat nenosedz cilvēka pamatvajadzības, kur nu vēl mācību gadus uzkrātās kredītsaistības.

MEDIS. Ugunsdzēsēji arī nu jau vairāk strādā dēļ brīvprātības principa, par atalgojumu nedomājot. Automašīna izrūsējusi, bail, ka, ja saņemsim izsaukumu, nemaz līdz notikuma vietai netiksīm. Es pat apsveru domu no tēva saimniecības staļļiem zirgu aizņemties un jūgt priekšā ūdens cisternai.

INGA. Skolā bērni mācās no aizvēsturiskām grāmatām, jaunas atļauties nevaram. Remontus veicam par pieticīgajiem vecāku ziedojumiem, bet arī vecākiem kabatas tukšas. Par skolēnu ēdienkarti vispār bail izteikties. Man pat ir aizdomas, ka, ja mēs sūtītu cīsiņus uz ekspertīzi, saņemtu atbildi, ka šajā produktā gaļa nav atrodama.

ELIZABETE. Un kultūras namā arī vairs nav nekā apgriežama. Darbojas tikai pašdarbnieki, kuri paši sedz telpu īri un iegādājas visu nepieciešamo inventāru.

HARALDS. Ja labi meklēsim, vienmēr varēsim atrast lietas, bez kurām var iztikt. Kādēļ slimnīcā ir jāizmanto tik dārgs inventārs, ja mūsdienās ļoti spēcīgi progresē alternatīvā medicīna. Un ugunsdzēsēju mašīna, ņemot vērā mūsu ceļu stāvokli, tāpat līdz galam nenonāktu, paliktu kādā krustojuma bedrē. Skolas bērnu pusdienu cīsiņi būtu jāapmaksā pašiem bērnu vecākiem. Galu galā, katram pašam par savu atvasi jā rūpējas. Arī grāmatas viņi var nopirkt. Un, runājot par kultūras namu, es atturēšos no liekiem komentāriem. Lūk, resursi, no kuriem varam atteikties.

ELIZABETE. Švepa kungs, es tiešām skatos, ka kauna Jums nav nemaz. Kā lai atsakāties no lietām, kas nošķir civilizētus cilvēkus no mežoņu bara?

MATILDE. Švepa kungs, Jūs tomēr esat cienījams un ļoti pārticis uzņēmējs, arī banka ir Jūsu

paspārnē. Vai nevarat pārskatīt kreditēšanas nosacījumus un nākt mums pretī?

HARALDS. Nu ko Jūs, Siliņas kundze, es jau labprāt. Bet, saprotiet, mūsu mazo banku pašu spaida ārzemju kreditori, konkurenti un kontrolējošie orgāni... Es nemaz tā nevaru šos procesus ietekmēt...

ELIZABETE. Tad es ierosinu atteikties no Švepa kunga un viņa automašīnas, bet iegūtos līdzekļus novirzīt kredīta atmaksai.

ZELTĪTE. Jā, nost ar slepkavniecisko brūtgānu! Močjijiet viņu! Vive la Revolution!

LAIMONIS. Skrejas jaunkundze! Ančānes kundze! Lūdzu, protieties laiku un vietu! Jūs visi mani šeit traku padarīsiet! Tātad es saprotu, ka neviens neko apgriezt vairs nevar un negrasās. Putniņas kundze, kādas citas iespējas mums pastāv?

ANITA. Nākamā mūsu iespēja ir pārdot kādu no nekustamajiem īpašumiem, kas netiek izmantots. Piemēram, zemi, uz kuras atrodas vecais darbnīcu komplekss.

RASMA. Kā tā? Zemi, kur iedzīvotāju priekam jau daudzus gadus plānots atpūtas parku iekārtot?

INGA. Parku, kurā čivinātu putniņi un augtu skaisti augļu koki.

ELIZABETE. Augļu koki, kuru paēnā uzstādītu soliņus.

MEDIS. Soliņus, uz kuriem veči pēc garas maiņas izmestos no smagajām darba drēbēm un apsēstos uz šaha partiju.

ZELTĪTE. Un es tad ietu tos večus pētīt!

MATILDE. Bet parku iedzīvotājiem jau gadiem solam, kaļam plānus tā ierīkošanai. Un tagad tā, jāpārdod zeme un viss? Mums noteikti jābūt citām iespējām.

LAIMONIS. Diemžēl nav un izskatās, ka tik drīz nebūs. Dodu visiem laiku pārdomām līdz nākamajai sēdei un tad pieņemsim lēmumu.

Visi, izņemot Laimoni un Haraldu, dodas prom.

6

HARALDS. Esmu pārdomājis situāciju un banka labprāt dos Jums termiņa pagarinājumu uz nosacījumiem, kas būs izdevīgi visām pusēm. Protams, dažām izdevīgāki.

LAIMONIS. Ak, Harald, paldies! Tūdaļ pat saukšu visus atpakaļ, lai paziņotu par tavu lēmumu.

HARALDS. Ne tik strauji! Par to, ka izkārtošu pagarinājumu, vēlos arī ko pretī.

LAIMONIS. Protams, Harald.

HARALDS. Tā kā esat nonācis līdz lēmumam pārdot zemesgabalu, uz kura atrodas vecais

darbņīcu komplekss, esmu gatavs laipni piedāvāties to atpirkt.

LAIMONIS. Bet Jūs tikko teicāt, ka pagarināsiet termiņu kredītam. Un tad zemes gabals nemaz nebūtu jāpārdod.

HARALDS. Jūs mani pārpratāt, Krumša kungs. Es pagarināšu termiņu, ja Jūs man pārdosiet zemes gabalu. Par minimālo cenu, protams.

LAIMONIS. Bet es nemaz tā nevaru pārdod šo zemes gabalu tieši Jums. Turklāt par minimālo cenu. Ir likumi un kārtība, kas nosaka ko un kā pārvaldes var pārdot.

HARALDS. Likumi un kārtība ir domāti, lai nodalītu pelēkās mietpilsoņu masas no personām, kas pilnībā izmanto savu potenciālu. Es maksāju visas oficiālās un arī neoficiālās nodevas visām ieinteresētajām iestādēm, lai man, par šādu likumos noteiktu kārtību, nebūtu jāuztraucas. Un arī Jūs, par šī darījuma juridisko pusi, varat neuztraukties.

LAIMONIS. Sapratu. Bet tādā gadījumā arī es gribu saņemt nodevas!

HARALDS. Ko?

LAIMONIS. Nu... Es gribu kukuli...

HARALDS. Un cik lielu kukuli tad Jūs gribētu?

Laimonis uz lapas uzraksta summu un rāda Haraldam.

LAIMONIS. Šitik?

HARALDS. Labi, esam vienojušies.

Laimonis izstiep roku un gaida.

HARALDS. Skatos, pirmo reizi kukuli pieprasāt. Ne jau šeit un šādi! Šādām lietām ir sava procedūra.

LAIMONIS. Jā pirmo reizi kukuli prasū, un tad? Kāda procedūra?

HARALDS. Šonakt, tieši pusnaktī, ejiet uz kapiem. Pie ieejas ir divas cieši saaugušās priedes - kāpiet augšā tajā, kas tuvāk vārtiem. Kāds mans kolēģis kāps otrā priedē un, kad būsiet tikuši tuvu galotnēm, abi sāksiet šūpoties. Kad, šūpojoties, jūs viens otram tuvosieties, viņš dos Jums sainīti ar naudu. Paņemiet to, kāpiet zemē no priedes un, neatskatīdamies, dodieties mājās. Ir vēl kādi jautājumi?

LAIMONIS. Jūsu kolēģis?

HARALDS. Protams, mans kolēģis. Izcils priežu speciālists. Redziet, priedes izdala sveķus, bet man nepatīk sasmērēties.

LAIMONIS. Pusnakts, kapi, priede, šūpošanās, sainis, māja. It kā viss skaidrs.

HARALDS. Ļoti labi. Bet atcerieties, Krumša kungs, ja mani pievilsiet, šis mans kolēģis ieradīsies pie Jums uz ļoti vēlām vakariņām. Galdā ceļamo cīsiņu galvenā sastāvdaļa būs

kādas pārvaldes priekšsēdētājs. Un viņa tuvinieki!

Haralds aiziet.

LAIMONIS. Nemaz nezināju, ka kukuļdošanai tāda īpaša procedūra izstrādāta. Ārprāts, traks var palikt.

7

Pie priekšsēdētāja kabineta durvīm tiekas Medis un Līvija.

MEDIS. Ezeriņa jaunkundze...

LĪVIJA. Medi, tu drīksti mani saukt par Līviju.

MEDIS. Labi, Līvija, Ezeriņa jaunkundze. Līvija.

No priekšsēdētāja kabineta iznāk Haralds un seko abu sarunai.

LĪVIJA. Kas jauns?

MEDIS. Es pie priekšsēdētāja. Nu... No tēva ziņu atnesu. Viņš teica, ka varētu palīdzēt finanšu problēmās.

HARALDS. Līvija, šķiet, ka priekšsēdētājs vēlas kafiju.

LĪVIJA. Jā, protams, Švepa kungs.

Līvija aiziet.

HARALDS. Un kā tad tavs tēvs varētu palīdzēt finanšu problēmās.

MEDIS. Redziet, kopš pēdējā investīciju projekta tēva saimniecība plaukst un zeļ, radušies uzkrājumi. Viņš ir gatavs to darbnīcu zemi atpirkt un nodot kopīgai lietošanai, lai izveidotu parku.

HARALDS. Eh, Medi, tu mūsu drosmīgais ugunsdzēsējs.

MEDIS. Jā.

HARALDS. Mūsu brašulis.

MEDIS. Jā.

HARALDS. Mūsu varonis.

MEDIS. Jā!

HARALDS. Un tomēr tā Jūsu ugunsdzēsības padarīšana tāda ļoti nerentabla.

MEDIS. Jā! Ko?

HARALDS. Priekšsēdētājs saka, ka to jūsu depo vajadzēs vērt ciet! No tā jēgas nekādas.

MEDIS. Kā, nekādas? Ja gadījumā kaut kas degs, mēs brauksim un dzēsīsim!

HARALDS. Pie mums nekas nekad nav dedzis un nekas neliecina par to, ka kaut kas kaut kad taisītos degt. Tad kādēļ gan mums nepieciešams ugunsdzēsēju depo?

MEDIS. Lai arī cik nelogiski tas viss izklausītos, tam apakšā tomēr ir kaut kāda loģika.

HARALDS. Cilvēki vispār ir dīvaini radījumi - it visur meklē loģiku, kaut gan paši reti rīkojas loģiski.

MEDIS. Tā gan tas ir, jāpiekrīt.

HARALDS. Nu lūk, šobrīd ļoti nelogisks ir mūsu pārvaldes priekšsēdētājs. Lūdzos viņu, skaidroju, bet nē! Viņš saka, ka bez ugunsdzēsēju depo varam iztikt. Ugunsdzēsējus atlaidīsim, depo ēku un zemi pārdosim. Būs mums nauda, lai nomaksātu parādus.

MEDIS. Bet ko tad es darīšu? Man patīk būt ugunsdzēsējam! Es negribu, lai depo slēdz.

HARALDS. Ak, Medi, Medi. Un, ja vēl priekšsēdētājs uzzinās, ka tavam tēvam ir lieka nauda, nekādu žēlumu pret tevi nejutīs. Jūs visus izformēs.

MEDIS. Nē, neko es viņam par tēvu neteikšu. Negribu, lai depo slēdz! Iešu tūdaļ pat nolūgšos, lai žēlo. Paldies, Švepa kungs, ka tā iestājāties par mani.

HARALDS. Nu ko tu, Medi, vienkārši Haralds.

Medis ieskrien priekšsēdētāja kabinetā.

HARALDS. Kāds patīkami naivs cilvēks.

8

Priekšsēdētāja kabinets, Medis metas pie Laimoņa kājām.

MEDIS. Nevajag, lūdzu neslēdziet depo, neatlaidiet mani. Ja mašīna saplīsīs, paši salabosim, ja nevarēsim salabot, paņemšu no tēva zirgu. Ja arī tas saplīsīs, tad ziedošu to skolai desām. Paši ar visu tiksīm galā, tikai nevajag slēgt depo.

LAIMONIS. Medi, celies, nomierinies! Ko stāsti tagad galīgos pekstiņus? Neviena depo netaisās slēgt.

MEDIS. Tiešām? Jūs tagad nemānāt mani? Es apsolu, ka papildus mums neko nevajag. Iztiksīm ar to, kas ir.

LAIMONIS. Labi, labi! Jā, protams, paliks viss kā ir.

MEDIS. Paldies, Jums, Krumša kungs.

LAIMONIS. Lūdzu, Puriņa jaunskungs.

Medis aiziet.

LAIMONIS. Kas te tikko notika? Vai es jūku prātā, vai pārējie?

9

Nākamā diena. Priekšsēdētāja kabinets. Laimonis skaita naudu, slauka gar drēbēm

sveķainās rokas. Ienāk Zeltīte un Rasma, Rasmai rokā zeķe. Laimonis paslēpj naudas paciņu.

ZELTĪTE. Tā, priekšsēdētāj, esam nu beidzot klāt!

RASMA. Grūti gan līdz tiem lielajiem kungiem aizlauzties, bet beidzot esam.

ZELTĪTE. Nekas, tagad viņš ir mūsu, nekādi sēdes noteikumi. Noveidosim!

LAIMONIS. Jā, protams, kundzes. Kā varu Jums pakalpot?

ZELTĪTE. Tu mums pakalpot? Jau labi tu un tavi priekšgājēji esat mums pakalpojuši. Tfu, dēls, riebjas skatīties.

RASMA. Mēs atnācām tev, dēls, pakalpot.

LAIMONIS. Man? Kā?

ZELTĪTE. Esot ar finansītēm problēmas, dēls!

RASMA. Kase tukša, parādi milzīgi, dēls!

ZELTĪTE. Tad nu atnesām tev savus iekrājumus, dēls!

RASMA. Še, dēls!

Rasma izstiepj uz priekšu roku ar zeķi, baksta ar to Laimonim sejā. Laimonis saviebjas.

LAIMONIS. Fui, kas te tā smird?

ZELTĪTE. Pirmo reizi dzirdu, ka nauda smirdētu. Ņem, dēls, nekautrējies - te visi savējie.

RASMA. Kopējai lietai nav žēl. Visu mūžu krājām, dēls!

LAIMONIS. Cik tur ir?

Rasma domīgi, kā svērdama, pacilā zeķi.

RASMA. Kādi četri kilogrami.

LAIMONIS. Zeltā?

ZELTĪTE. Kādā tev zeltā? Monētās, protams!

RASMA. Jā, Švepa kungs. Kur lai nabaga pensionāres zeltu ņemtu?

LAIMONIS. Es baidos, ka ar četriem kilogramiem monētu būs par maz - tas mūsu problēmas neatrisinās. Paldies par piedāvājumu, bet man jāatsakās - es likumiski nedrīkstu pieņemt šādu ziedojumu. Visu labu, kundzes!

ZELTĪTE. Nu kā tad! Likumiski jau jūs tikai to drīkstat, ko var ar spēku paņemt! Bet ko cilvēki no laba prāta un tīras sirds, to gan nē. Ejam, Rasmiņ, šeit mūsu kapeikas nevienam nevajag.

RASMA. Gan jau, ka paši atnāks un paņems. Tagad jau zina, ka ir, ko paņemt.

Rasma un Zeltīte aiziet.

LAIMONIS. Nu gan joda pigori! Vecenītes arī pus jukušas.

*Laimonis izvelk no kabatas naudas paciņu un atsāk skaitīšanu un roku slaucīšanu.
Kabinetā ienāk Inga.*

INGA. Kas te tā smird?

Laimonis paslēpj naudu.

LAIMONIS. Nauda!

INGA. Kā nauda var smirdēt?

LAIMONIS. Tu nemaz nezināji, ka nauda smird? Tagad zināsi! Un vēl varu priekšā pateikt, ka visiem kukuļņēmējiem rokas un drēbes ar priežu sveķiem noziestas. Tieši tā viņus var atpazīt! Tāpēc arī viņiem viss kaut kas pielīp! Ja vienreiz esi sasmērējies, tad viss!

INGA. Ko Jūs tagad runājat? Nevajag uzvilkties, nomierinieties!

LAIMONIS. Kurš te ir uzvilcies? Es esmu ļoti mierīgs!

INGA. Priekšsēdētāja kungs, tiešām nomierinieties. Es vēlos ar Jums parunāt par budžetu un Jūsu plānu pārdot zemi.

Laimonis aptausta paslēpto naudas paciņu.

LAIMONIS. Ne, ne! Ja cilvēki nepilda savas saistības, tad pie viņiem ierodas vēlīni ciemiņi. Uz cīsiņiem! Un neviens taču nevēlas par cīsiņu kļūt. Visu gaišu!

Laimonis izmetas no kabineta.

INGA. Traks, kas traks.

10

Pie priekšsēdētāja kabineta Līvija, ienāk Matilde un Elizabete.

No sava kabineta iznāk Laimonis.

MATILDE. Labrīt, Krumša kungs. Mēs pie Jums par finansēm parunāties.

LAIMONIS. Un jūs abas arī? Nu cik tad var?!

Laimonis bļaudams aizskrien, pārējie noskatās pakaļ.

Atnāk Medis.

MEDIS. Labrīt! Ko tad priekšsēdētājs tā aizskrēja? Uz manu sveicienu neko neatbildēja. Tikai, kaut ko bļaudams par sveķiem un cīsiņiem, aizskrēja meža virzienā.

Medis ierauga Līviju.

MEDIS. Labrīt, Ezeriņa jaunkundze - tas ir, Līvija.

LĪVIJA. Labrīt, Medi.

Medis apgriežas un metas ārā pa durvīm, Līvija noskatās pakaļ un aiziet uz pretējo

pusi.

Elizabete un Matilde domīgi saskatās.

ELIZABETE. Vajadzētu jauniešiem palīdzēt, savādāk jau gadiem viens otram apkārt ganās, bet jēgas nekādas.

MATILDE. Tā tiesa. Kādam galu galā ir jāpadomā par demogrāfisko situāciju. Un šķiet, ka tām jābūt mums.

Matilde aiziet pakaļ Medim, Elizabete dodas pie Līvijas.

11

Līvija šņukst, pienāk Elizabete.

ELIZABETE. Meitiņ mīļo, vīriešu dēļ gan nevajag raudāt! Viņi nav tā vērti.

LĪVIJA. Bet viņš... un es.. un.. kāpēc viņš tik jocīgi uzvedās? Kāpēc viņš ar mani galīgi nerunā?

ELIZABETE. Tādēļ, ka visi vīrieši ir prasti kā deķi - ja pareizi nesalocīsi, tad arī gultai neuzklāsi.

LĪVIJA. Kāda gulta, ja viņš visu laiku no manis tā vairās.

ELIZABETE. Bet tu neļauj vairīties! Mūsdienās sievietes ir stiprais dzimums, un to, kas pats rokās nedodas, jāpaņem ar varu!

LĪVIJA. Bet es negribu ar varu. Es gribu, lai ir kā pasakā - ar mūziku un putniņiem.

ELIZABETE. Nāc, meitiņ, mēs ar Siliņas kundzi visu nokārtosim.

12

Medis straujā solī dodas prom no pārvaldes ēkas, viņam seko Matilde.

MATILDE. Medi, puis', pagaidi! Nebēdz tā! Nāc, parunā ar Matildes tanti!

MEDIS. Jā, protams, Siliņas kundze, ar Jums vienmēr varu parunāt. Kādreiz gan, kad māte mani uz potēm veda, Jūs man nepatikāt. Bet tagad jau durēt man negrasāties.

MATILDE. Nu bet tagad taču tu mums esi liels vīrs, drosmīgs ugunsdzēsējs.

MEDIS. Jā, cenšos!

MATILDE. Nu bet ko tad tu, tāds, liels un drosmīgs, būdams, no tās mūsu trauklās Līvijas tā bēdz? Bail, ka šļirci pakaļā iedurs?

MEDIS. Nē, Siliņas kundze. Es vienkārši viņas tuvumā nezinu, ko teikt... Man zeme sagriežas un gribas bļaut... Man no viņas kauns!

MATILDE. Ko tur kaunēties? Tu esi brašs puisis! Kad vajag, visiem pirmais palīgā steidz.

Nāc no labas, pārtikušas ģimenes. Pašam sava, plaukstoša saimniecība.

MEDIS. Saimniecība gan tēva, man pašam nekas nepieder. Nu... tikai pāris kastes ar smiltīm uguns dzēšanai, bet tās jau zemes grāmatā nerakstīsi.

MATILDE. Ar vai bez zemes, bet brašs puisis esi un kā tādām arī jāuzvedas. Iesim, mēs ar Skrejas jaunkundzi visu nokārtosim.

13

Priekšsēdētāja kabinets. Deputātu sēde, kurā piedalās visi personāži. Līvija protokolē.

LAIMONIS. Paldies, ka visi esam ieradušies! Tad nu sāksim! Esmu pieņēmis lēmumu, ka zemes gabalu pārdosim, parku netaisīsim un lāpīsim budžetu.

INGA. Kā, pārdosim? Ir arī citi risinājumi.

MATILDE. Puriņu saimnieks ir gatavs palīdzēt ar finanšu sakārtošanu.

ELIZABETE. Turklāt parku iedzīvotāji gatavi uztaisīt paši, pa brīvdienām talkot.

MEDIS. Mums, ugunsdzēsējiem, neko nevajag, viss ir labi.

LAIMONIS. Nē, un tomēr, zemes gabalu mēs pārdosim, jo tā vajag. Līvija, ieprotokolē!

INGA. Tu tā nemaz nedrīksti!

LAIMONIS. Drīkstu! Drīkstu, jo visas nodevas ir samaksātas. Un es paņēmu kukuli.

ZELTĪTE. Es taču teicu, ka visi meļi un krāpnieki - tikai kukuļo un ar varu!

ELIZABETE. Kukuli?

MATILDE. No kā?

LAIMONIS. No paša Sātana.

Laimonis ar pirkstu norāda uz Haraldū.

HARALDS. Es tiešām nesaprotu, kas Jums uznācis, Krumša kungs.

LAIMONIS. Bet tā bija. Tu man, Haraldīņ, iedevi kukuli, lai es tev, Haraldīņ, pārdotu zemi.

HARALDS. Un kad un kur es Jums to kukuli būtu devis? Aiznesu koferi ar naudu uz Jūsu kabinetu?

LAIMONIS. O, nē! Tā tas nenotiek. Tas notika pusnaktī. Pie kapiem! Es kāpu vienā priedē, bet tavs kolēģis, priežu speciālists, otrā. Kad bijām galotnēs, sākām šūpoties un viņš man padeva naudu. Standarta procedūra!

HARALDS. Ak, standarta procedūra, sakiet. Plašs Jums fantāzijas lidojums.

LAIMONIS. Bet tā bija! Līvija, ieprotokolē! Es kāpu priedē pēc naudas un tāpēc jāpārdod zeme.

MATILDE. Nāciet, Krumša kungs, atlaidieties. Jums laikam halucinācijas.

INGA. Viņš jau pa dienu tā jocīgi uzvedās un murmināja kā traks. Tagad tāpat.

LAIMONIS. Es neesmu traks! Es esmu...

Laimonis paskatās uz Haraldu.

LAIMONIS. ...cīsiņš.

Laimonis, trallinādams, aizskrien, pārējie noskatās pakaļ.

MEDIS. Krumša kungs pavisam neloģisks palicis...

HARALDS. Līdz turpmāko apstākļu noskaidrošanai un Krumša kunga veselības stāvokļa uzlabošanās brīdim, kā viņa vietnieks, slēdzu šo sēdi. Visiem paldies.

Visi dodas prom.

14

Vakars, soliņš pie kapiem. Matilde un Elizabete uz randiņu atved Medi un Līviju.

ELIZABETE. Kāds jauks un silts vakars. Lakstīgalas pogo, gaisā jūtamas vasaras dvesmas.

MATILDE. Un noslēpumaini baigie kapi liek jaunām sirdīm sisties straujāk, liek jauniem ķermeņiem izbailēs saspiesties kopā. Kopā, es saku! Medi, paņem Līvijas roku!

MEDIS. Jā, Siliņas kundze.

ELIZABETE. Medi, nerunā ar mums, runā ar Līviju!

MEDIS. Jā, Skrejas jaunkundze. Tas ir, jā, Ezeriņa jaunkundze. Līvija!

ELIZABETE. Vēl divas sirdis katra savā ritmā sit, līdz pirmais skūpstis tās vienā taktī sasaistīs un vaļā nelaidīs.

MATILDE. Medi, iedod Līvijai buču!

Medis uzspiež Līvijai buču.

LĪVIJA. Ak, Medi! Tad beidzot.

MEDIS. Ak, Līvija, mana mīļotā!

Medis apskauj Līviju.

MATILDE. Eh, jaunība. Cik gan jauks vakars.

ELIZABETE. Jā, jauks gan. Labāk iesim - gan jau tālāk paši tiks galā.

MATILDE. Gan jau! Bet, ja netiks, tad palīdzēsim.

Matilde un Elizabete aiziet.

MEDIS. Tu šovakar tik jauki izskaties. Un šī smarža, tik patīkami salda.

LĪVIJA. Ak, Medi, tu liec man sarkt.

MEDIS. Tev piestāv rožu sārtums vaigos, kas lēnām, kā mazi pumpuriņi, raisās un plešas plašumā.

Garām iet Laimonis, rokā nes benzīna kannu un pie sevis dungo.

LAIMONIS. Ugunīm zvaigžņotā, ugunī priedes mirdz, ugunīm zvaigžņotā, ugunī priedes mirdz....

LĪVIJA. Krumša kungs, lūk kur Jūs esat! Visi Jūs meklē! Nāciet, aizvedīsim Jūs pie dakteres, viņa uztraucas.

Laimonis nereaģē un turpina savas gaitas.

MEDIS. Krumša kungs, benzīnu gan labāk uz priedēm neļejiet - tas tām ir kaitīgs. Un sērkociņus lieciet nost, tas neizskatās droši. Krumša kungs, metiet uzrauto sērkociņu prom. Nu ne jau uz izlietā benzīna - kaut kur citur! Krumša kungs, Jūs atkal rīkojaties galīgi neloģiski!

Medis aizskrien pie Laimoņa, Līvija viņam seko.

15

Priekšsēdētāja kabinets. Kabinetā atrodas Haralds, rokā tur dokumentus. Ienāk Anita.

ANITA. Harald, mīļais!

HARALDS. Sieviete, valdies! Visus papīrus paslēpi?

ANITA. Jā!

HARALDS. Lieliski! Šeit ir jauns, piekorigēts bankas aizdevuma līgums, kas darbnīcu zemi nosaka par ķīlu un es to varēšu likumīgi atsavināt.

ANITA. Bet Harald, šādi šmaukties. Tu taču vari to nopirkt.

HARALDS. Par šo zemi es jau gana esmu samaksājis. Un par viltotajiem papīriem arī. Tikai tas klauns, Krumšs, neizturēja un sajuka prātā.

ANITA. Jā, nabaga priekšsēdētāja kungs. Labi, ka Medis viņu paspēja no liesmām paglābt - gribēja kopā ar kapu priedēm sadedzināties.

HARALDS. Laikam bija iedomājies, ka, ja nebūs priedes, arī kukuļus vairs neviens nedos. Nu nekas, lai padzīvo slimnīcā, vismaz cietumā nebūs jāiet.

ANITA. Un tev nemaz nav žēl? Tomēr labs un vesels cilvēks bija.

HARALDS. Sveša veselība man nerūp, ja vien tā neietekmē manu labklājību. Tūdaļ sāksies deputātu sēde un reizi par visām reizēm pabeigsim šo lietu.

ANITA. Un pēc tam iesim pie manis, ja?

HARALDS. Pēc tam tu man vairs nebūsi vajadzīga! Mūsu darījums ir noslēdzies.

ANITA. Bet Harald! Es tevi mīlu!

HARALDS. Bet es tevi nē.

Ienāk Medis un Līvija.

HARALDS. Labdien! Ezeriņas jaunkundze! Puriņa jaunskungs, apsveicu ar varonīgo rīcību! Jūs apliecinājat savas prasmes un kvalifikāciju, mūsu priekšsēdētāju un arī kapu priedes izglābdams. Lieliski!

Ienāk Inga un Elizabete.

HARALDS. Kraukles kundze, Skrejas jaunkundze, lūdzu nāciet, jau gaidām.

Ienāk Rasma un Zeltīte.

HARALDS. Un arī mūsu cienījamākās pensionāres, kā allaž, skatos, deputātu sēdē vēlaties noraudzīties.

Ienāk Matilde.

HARALDS. Ak, dakteres kundze. Nabaga Laimonis. Kā viņam tur slimnīcā klājas?

MATILDE. Būs jau dzīvotājs, tikai saprāts gan pazudis uz neatgriešanos. Dzīvo cilvēks savā laimīgajā pasaulītē un par saules zaķīšiem priecājas.

HARALDS. Skumji, skumji. Bet nu, kā priekšsēdētāja vietas izpildītājs, pasludinu sēdi par atvērtu. Līvija, lūdzu protokolu no iepriekšējās sēdes.

LĪVIJA. Krumša kungs pateica: “Es neesmu traks, es esmu cīsiņš” un, trallinādams, aizskrēja. Pēc tam Jūs slēdzāt sēdi.

HARALDS. Jā, tad laikam runa gāja par finansēm. Un, runājot par finansēm, banka pagarina parāda atmaksas termiņu.

Visi aplaudē.

HARALDS. Paldies, paldies. Bet, mēs ar Putniņas kundzi veicām dziļāku aizdevuma noteikumu izpēti, vedām sarunas ar banku un secinājām, ka darbnīcu kompleksa zemes gabals diemžēl būs jānodod bankai.

INGA. Tas tā nevar būt!

MEDIS. Jūs arī gadījumā neesat palicis nelōģisks? Tā būs kāda sērga!

HARALDS. Tikai mieru! Ar mani viss ir kārtībā. Konkrētais zemes gabals ir kalpojis kā nodrošinājums aizdevumam un dažādu, ļoti grūti izskaidrojamu procesu rezultātā, tagad nonāk bankas īpašumā. Putniņas kundze veiks detalizētāku izklāstu. Lūdzu, Putniņas kundze.

ANITA. Jā, par esošo situāciju. Esošā situācija ir tāda, ka cienījamais Haralds Šveps ir melis, krāpnieks un kukuļdevējs, kurš jau gadiem realizē dažādas sev izdevīgas shēmas un izsaimnieko mūsu īpašumus. Šis ir tikai sākums! Tālāk sekos skola, slimnīca un viss pārējais.

HARALDS. Anita, klusē!

ANITA. Kādēļ? Pats taču teici, ka mūsu darījums ir noslēdzies. Arī priekšsēdētāju viņš ar

savām darbībām līdz trako namam noveda. Visām šīm mahinācijām ir dokumentāli pierādījumi. Seifā noglabāti.

ELIZABETE. Ak tā gan, ja?

MATILDE. Šķiet, mūs gaida tiesu darbi.

ZELTĪTE. Nekādu tiesu, uzreiz noslaktējam, lai nevairojās.

HARALDS. Baidos, ka tiesu darbi būs gari un bezjēdzīgi. Pat, ja Jums atrastos reāli pierādījumi, tiesu sistēma ir tik liberāla, ka līdz procesa beigām lielākā daļa no jums jau būs apmiruši kā mušas. Bet es, kādā tropu paradīzē, baudīšu pelnītu atpūtu.

RASMA. Nekas, tūliņ mēs tevi noveidosim!

Rasma izvelk no somas zeķi. Haralds mēģina bēgt, bet pensionāres viņu noķer un sit ar zeķi.

ZELTĪTE. No mums tik viegli vaļā netikt. Bīsties pensionāru spēka!

RASMA. Tagad tu par visu samaksāsi.

Haralds grib izrauties, bet nesanāk. Pensionāres turpina ar zeķi sist Haraldu.

HARALDS. Labi, pieķērāt. Ko Jūs gribat?

INGA. Skolai jaunas grāmatas.

ELIZABETE. Nosegt visus pašdarbnieku izdevumus.

MATILDE. Slimnīcai uzlabot aprīkojumu.

MEDIS. Ugunsdzēsējiem neko nevajag.

ZELTĪTE. Bet mums parku uztaisīsi.

RASMA. Uz darbnīcu kompleksa zemītes.

LĪVIJA. Parku, kurā čivinās putniņi, pūtīs liegs vējiņš un saulīte sildīs. Večiem būs, kur vakaros savākties uz kādu šaha partiju, sievietēm, kur mēles patrīt un bērņiem, kur izdauzīties, izšūpoties un kariņus uzraut.

HARALDS. Labi, to visu dabūsiet. Gan jau arī tur pratīšu kādu biznesu uztaisīt. Un kaimiņpārvaldē arī vēl nepagūtas teritorijas. Tomēr, tuvojas vēlēšanas. Visu gaišu!

Haralds aiziet.

16

Jaunizveidotais atpūtas parks. Matilde un Laimonis.

LAIMONIS. Parciņš.

MATILDE. Jā, skaistu parku mums tas Sātans Šveps uztaisīja. Un arī jaunu aprīkojumu slimnīcai izkārtoja.

LAIMONIS. Putniņi.

MATILDE. Nu kārtīgs Sātans. Mūs visus ar mantību piekukuļoja, bet pats, kā nekas nebūtu noticis, devās citur mājīt, kukuļot un krāpt.

Laimonis metas virpuļdejā.

LAIMONIS. Es esmu cīsiņš! Cīsiņš! Sveķains cīsiņš!

PRIEKŠKARS.